

Foto: Lillgrund. Av Tomasz Sienicki/Wikipedia Commons

VERKSAMHETSRAPPORT

Skånes vindkraftsakademi
2021-2022

VERKSAMHETSRAPPORT 2021-2022

Skånes vindkraftsakademi

Skånes vindkraftsakademi är en ideell förening och en medlemsorganisation, som strävar efter att skapa plattformar där öppna samtal kan bidra till kunskapsutbyten och en hållbar utveckling av vindkraft i Skåne. I dessa samtal är alla välkomna.

- Vi verkar för att öka utbytet av kunskap och erfarenhet om vindkraft mellan olika aktörer.
- Vi strävar efter att utbytet sker på ett balanserat och inkluderande sätt, med högt i tak.
- På vår arena ska tekniska, ekonomiska, miljö- och perceptionsmässiga aspekter om vindkraft kanaliseras, och tillsammans med alla intresserade samtalar, diskuterar och funderar vi kring vindkraft.

Organisation

Föreningen bildades år 2009 av Malmö stad, Malmö högskola, SLU Alnarp, Mellanrum AB och Energikontoret Skåne. Medlemmarna består av privata företag, kommunala förvaltningar och andra offentliga organisationer, ideella föreningar och privatpersoner. Föreningen slutar verksamhetsåret med 22 medlemmar vilket är en mindre privatperson än året innan. I år har föreningen fokuserat på att starta upp projekt och aktiviteter. Alice Petersson tog över verksamheten som verksamhetsledare från februari 2022 och har därefter arbetat i föreningen med att skriva projektansökningar, administrera verksamheten och arrangera events.

Styrelsen

Ordförande

Sandra Johanne Selander, Länsstyrelsen Skåne

Kassör

Kent Lundgren, privatperson

Ledamöter

Karl Magnus Adielsson, Region Skåne
Anders Elmqvist, Serviceförv. Malmö stad
Charlotte Unger Larson, RWE Renewables

Vice ordförande

Eva Sjögren, ENERCON

Sekreterare

Ole Øystein Bakke, ReNuTec Solutions

Suppleanter

Marcus Larsson, Vestas
Håkan Wallin, BayWa r.e. Scandinavia

Övriga förtroendeposter

Revisor

Christian Röder, privatperson

Valberedning

Anna Tibbelin, Jon Andersson, Ulf Jobacker

Långsiktiga mål

Tre mål visar våra fokusområden

1. Höja kunskapen i de skånska kommunerna, inklusive medborgarna, om vindkraft i Skåne.
2. Samla olika typer av intressenter i föreningen för att stimulera en rationell vindkraftsdebatt i Skåne och därmed skapa en kunskaps- och erfarenhetsrik organisation.
3. Förenkla dialogen mellan medborgare, företag och kommun/länsstyrelse.

Sammanfattning

Skånes vindkraftsakademi har avslutat verksamhetsåret med 22 medlemmar, vilket är -1 privatperson gentemot föregående verksamhetsår. Under verksamhetsåret har nya projekt sökts för att få resurser och ge struktur åt verksamheten under hösten. COVID-19-pandemin samt bytet av verksamhetsledare har inneburit att verksamheten huvudsakligen har bestått av ansökningar för att få resurser till projekt, arrangera webinarium samt att planera nya seminarium inför hösten då nästa verksamhetsår tar vid.

- 22 medlemmar (-1 privatperson gentemot föregående verksamhetsår)
- Sex styrelsemöten samt ett årsmöte har hållits.
- Två projektansökningar: En kartläggning av förutsättningar för repowering bland lantbrukare i Skåne till Stiftelsen för Lantbruksforskning, samt en kartläggning av vindkraftsverksägare i Skåne till Länsstyrelsen Skåne.
- En ansökan om grundverksamhetsstöd till Region Skånes fond för Miljö- och naturvårdsföreningar.
- Två webinarium har arrangerats och spelats in för att kunna ses i efterhand, samt ett livesänt seminarium.
- Ett flertal aktiviteter har arrangerats till hösten 2022 när nästa verksamhetsår tar vid, däribland ett studiebesök på Trelleborgs Hamn i samarbete med Energivision Syd och RISE.
- Tolv nyhetsbrev har skickats ut.

Ansökan om stöd till Miljö- och naturvårdsföreningar

När lantbrukare fångar vinden: modernisering och fortsatt diversifiering av lantbruk genom repowering.

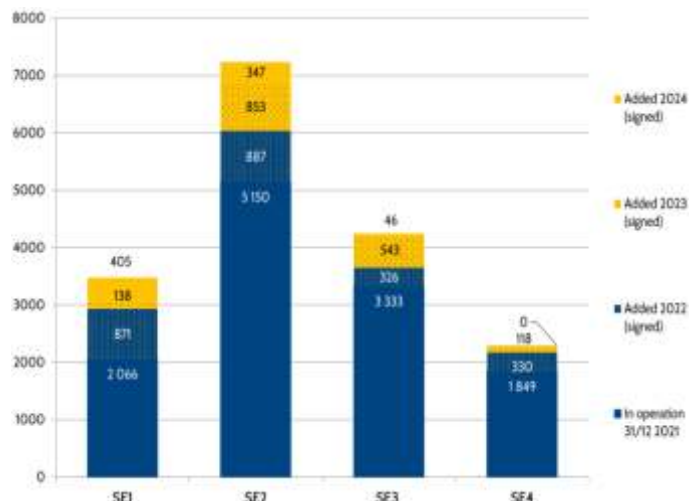
Vem äger den skånska vindkraften?

Ansökningar om projekt och resurser som gjorts under verksamhetsåret.

Vindkraftsutvecklingen i Sverige

Vindkraften har en stark tillväxt i Sverige. Till 2024 så når den samlade installerade kapaciteten 18 000 MW och en normalårsproduktion på 52TWh enligt Svensk Vindenergis prognos, och projektörer planerar i 2022 för totalt 366 TWh havsbaserad vindkraft runt om i Sverige.¹

Men 2022 byggs ingen havsbaserad vindkraft då de flesta planerade projekten är i tidiga skeden. Det beror inte på själva byggandet, utan tillstånd och överklaganden som drar ut på tiden.² I 2021 stoppades 78% av vindkraftsprojekten av det kommunala vetot, och Försvarsmakten har avstyrkt vindkraftverk i 89% av yttrandena för havsbaserade projekt 2017-2022.³

När vi målen?

Prövningsutfall av vindkraftsprojekt per län, 2014-2021.⁴

Enligt Energimyndighetens och Naturvårdsverkets mål för hur mycket vindkraften ska byggas ut till 2040, så ska Sverige ha minst 87,5 TWh landbaserad vindkraft, och Skåne minst 2,5 TWh till 2040 vilket motsvarar ca 119 verk om man tar höjd för existerande verks livslängd.⁵

För att havsbaserad vindkraft ska producera 100 TWh nationellt så krävs att 25-30% av nuvarande kommersiellt intresse byggs till 2040. Svårigheten med att förutse utbyggnaden är att man inte vet vilka projekt som får tillstånd, och inte alla planer med tillstånd byggs.

Ökande anslutningsansökningar till transmissionsnätet leder också till fler konflikterande och konkurrerande projekt. Vindkraftens exklusivitetskonflikter låg nationellt på 30% i 2021 med ca 35 GW i konflikt.⁷

County	Actual 2015			SWEA Forecast 2024			Objective 2040			2025-2040
	Vkw	MW	TWh	Vkw	MW	TWh	Vkw	MW	TWh	TWh
Norrbotten	152	354	0.91	785	3 000	8.95	476	2 856	10.00	1.96
Dalarna	130	271	0.94	252	806	2.19	357	2 142	7.50	6.25
Gävleborg	127	323	1.07	306	1 042	2.88	357	2 142	7.50	5.69
Jämtland	254	604	1.86	510	1 765	4.13	357	2 142	7.50	5.22
Västernorrland	294	652	1.78	552	1 710	3.74	357	2 142	7.50	5.55
Västernorrland	203	546	1.07	767	3 145	8.46	357	2 142	7.50	0.11
Västra Götaland	555	800	2.27	655	1 360	3.46	357	2 142	7.50	6.30
Värmland	42	109	0.32	140	538	1.56	238	1 428	5.00	3.75
Jönköping	124	266	0.83	184	552	1.52	143	858	3.00	2.31
Kalmar	210	394	1.02	289	800	1.93	143	858	3.00	2.09
Skåne	394	522	1.51	436	640	1.43	119	714	2.50	2.58
Uppsala	13	12	0.04	10	11	0.03	119	714	2.50	2.50
Örebro	44	62	0.20	97	259	0.66	119	714	2.50	2.04
Östergötland	145	172	0.48	149	224	0.56	119	714	2.50	2.42
Halland	246	410	1.16	256	486	1.04	95	570	2.00	2.11
Kronoberg	7	8	0.02	122	536	1.60	95	570	2.00	0.42
Stockholm	25	59	0.18	26	61	0.16	95	570	2.00	2.02
Södermanland	9	7	0.02	8	6	0.01	95	570	2.00	2.00
Västmanland	3	0	0.00	2	0	0.00	95	570	2.00	2.00
Götaland	130	171	0.49	130	180	0.45	48	288	1.00	1.04
Blekinge	54	79	0.19	51	71	0.14	24	144	0.50	0.55
Total	3 233	6 029	16.32	5 883	17 850	50.60	4 165	24 990	87.50	53.22

Vindkraft att bygga ut för att nå regionala mål till 2040.⁶

¹ Svensk vindenergi. [Statistics and forecast – Q2 2022](#). 4 juli 2022.

² Lina Kinning, Svensk vindenergi. [Sammanställning över planerad havsbaserad vindkraft i Sverige](#). 3 mars 2022.

³ Svensk vindenergi. [Statistics and forecast – Q2 2022](#). 4 juli 2022.

⁴ Lina Kinning, Svensk vindenergi. [Sammanställning över planerad havsbaserad vindkraft i Sverige](#). 3 mars 2022.

⁵ Energimyndigheten. [Nationell strategi för en hållbar vindkraft](#). 2021.

⁶ Svensk vindenergi. [Statistics and forecast – Q2 2022](#). 4 juli 2022.

⁷ Svenska Kraftnät. [Uppdrag att förbereda utbyggnad av transmissionsnät till områden inom Sveriges sjöterritorium](#). 15 juni 2022.

Genomförda och planerade aktiviteter

Verksamhetsåret löper från den 1/9 - 31/8. Detta är en sammanfattning av arbetet under verksamhetsåret:

Seminarier och träffar

- ✓ Webinarium, 13 oktober 2021. *Hur kommer elektrifieringsresan se ut för Sverige och vilket tillväxtlöfte kan vindkraftbranschen ge?*
Inspirationsföreläsning med Daniel Kulin (Svensk Vindenergi).
- ✓ Webinarium, 30 november 2021. *Stamnät och vindkraft går till havs..* Kristian Lilliesköld (Svenska Kraftnät), Stefan Ivarsson (RISE) och Mats Goldberg (RISE).

Flera events har börjat arrangerats inför hösten när nästa verksamhetsår tar vid:

- ✓ Webinarium, 6/9-2022. *Solen och vinden – hybridlösningar för förnybar energi.*
- ✓ Seminarium, Malmö, 25/10-2022. *Från storskaligt till småskaligt: Hur säkrar skånska aktörer sin tillgång till förnybar elproduktion?* Sänds även digitalt.
- ✓ Seminarium, Malmö, 27/10-2022. *Elnätsutbyggnadens grund för framtidens vindkraft.* Sänds även digitalt.

Studiebesök

- ✓ Årets studiebesök har planerats på Trelleborgs Nya Hamn till oktober 2022. Därför infaller det under nästa verksamhetsår.

Projektansökningar

Ett flertal projektansökningar har utförts under våren 2022.

- ✓ Ansökan till Stiftelsen om Lantbruksforskning, i samarbete med SLU Alnarp, Uppsala universitet och Länsstyrelsen Skåne: *Kartläggningstudie av förutsättningar för repowering bland lantbrukare i Skåne.*
- ✓ Ansökan till Länsstyrelsen Skåne: *Kartläggning av vindkraftsverksägare i Skåne.*
- ✓ Ansökan om grundverksamhetsstöd till Region Skånes fond för Miljö- och naturvårdsföreningar.

Styrelsemöten

- ✓ 6 styrelsemöten under verksamhetsåret har utförts.
- ✓ Ett årsmöte har hållits i slutet av verksamhetsåret.

Utskick

- ✓ 12 nyhetsbrev med inbjudningar, omvärldsbevakning, m.m.
- ✓ 5 intervjuer med experter om aktuella frågor i vindkraftsbranschen.
- ✓ 1 medlemsenkät om önskemål för föreningens aktiviteter.

Energikrisen – i Skåne, Sverige och Europa

EU. Sanktionerna mot fossilbränslen från Ryssland har orsakat rusande elpriser i Europa, och EU har satt upp målet att bli självständiga från ryska fossilbränslen före 2030. För att lyckas med detta så föreslås energidiversifiering, satsningar på förnybar energi och 30 GW mer vindkraft i EU.⁸

Sverige. Nationellt påverkas vi av höga priser och elbrist på den integrerade europeiska marknaden, vilket förvärras av transmissionsavgifterna i landet. Elområde SE4 drabbas hårdast av överföringsavgifterna,⁹ och Svenska Kraftnät har varnat för effektbrist och planerade strömavbrott i vinter.¹⁰

Skåne. Energiforsk har visat att södra Sveriges elpriser under sept-nov. 2021 skulle ha minskats med 35-50% om det fanns ytterligare 3,5GW havsbaserad vindkraft i SE3 och SE4.¹¹ Samtidigt söker svenska aktörer efter hållbara energilösningar som kan etableras lokalt och på kort sikt. Det råder stort tryck på energirådgivningstjänster i Skåne¹² och man ser en ovanlig ökning av samråd för vindkraftsprojekt i Skåne – hela 4 samråd för vindkraft på land under 2022.¹³

Vindkraftshändelser i Skåne

- ✓ **REKORDINTRESSE.** Efter regeringens nya havsplaner publicerades i februari 2022 så presenterade Vattenfall, Ørsted och RWE storsatsningar i form av fyra havsparker i Skåne med över 400 vindkraftverk. Parkerna skulle få en total effekt på 3 740 MW ifall de byggs. Det beräknas ta mellan 5-18 år för de olika projekten att färdigställas från plan till elproduktion.¹⁴
- ✓ **VINDBRUK PÅ JORDBRUK.** Mark- och miljööverdomstolen bedömde i januari 2022 att en bygglovsansökan för vindturbiner i Lomma var ett väsentligt samhällsintresse som gick före skyddet för jordbruksmarken. Domen förväntas vara vägledande för landbaserade vindkraftsbeslut som i Skåne ofta stoppas av markanvändningskonflikter.¹⁵
- ✓ **TILLSTÅND FÖR KRIEGERS FLAK.** Vattenfalls ansökan om ändringstillstånd på Kriegers Flak i Sveriges ekonomiska zon söder om Trelleborg, beviljades i maj 2022 av regeringen. Ansökan avsåg 40-50 turbiner med en effekt på ca 640 MW, och kan nu gå vidare till tillståndprocesser och stamnätsanslutningsbeslut.¹⁶
- ✓ **ELNÄT TILL HAVS.** Svenska Kraftnät pekade i maj 2022 ut Skånes sydkust som ett av sex områden som får havsbaserade anslutningspunkter till elsystemet, vilket annars brukar bekostas av projektörerna. Utbyggnaden av transmissionsnätet planeras sjösättas 2023.¹⁷

⁸ Europeiska Kommissionen. [RepowerEU – trygg och hållbar energi till ett överkomligt pris](#). 18 maj 2022.

⁹ Länsstyrelserna. [Länsstyrelsernas bedömning av situationen inom elförsörjning i södra Sverige](#). 10 augusti 2022.

¹⁰ Svenska Kraftnät. [Risken för bortkoppling av el i vinter har ökat](#). 31 augusti 2022.

¹¹ Energiforsk. [Impact on Electricity Prices of Added Generation in Southern Sweden](#). 20 maj 2022.

¹² Hanna Rydén & Jessica Ritzén, DN. [Energirådgivare nedringda: "Vi kommer se många tragedier"](#). 20 september 2022.

¹³ Energimyndigheten. [Vindbrukskollen](#). 10 oktober 2022.

¹⁴ Erik Magnusson, Sydsvenskan. [Byggboom att vänta för sydsvensk vindkraft](#). 21 februari 2022.

¹⁵ Hans-Anders Odh, Skånes vindkraftsakademi. [Avgörande dom rörande vindkraftsproduktion på brukningsvärd jordbruksmark](#). 2022.

¹⁶ Vattenfall. [Regeringen ger tillstånd för vindkraft på Svenska Kriegers Flak](#). 19 maj 2022.

¹⁷ Svenska Kraftnät. [Uppdrag att förbereda utbyggnad av transmissionsnät till områden inom Sveriges sjöterritorium](#). 15 juni 2022.

Alice – ny verksamhetsledare!

Efter två pandemi-år har Skånes vindkraftsakademi återstartat arbetet med projektansökningar och arrangemang. Detta fortsätts av den nya verksamhetsledaren Alice Petersson, som tillträdde rollen i februari 2022 efter att Jakob Economou gått vidare som projektledare på Svensk Vindenergi.

Alice har tidigare varit projektledare och workshoparrangör för Sustainergies Academy samt projektsekreterare på Malmö Stads fastighets- och gatukontor. Vid sidan av Skånes vindkraftsakademis verksamhet så läser hon en master i samhällsgeografi vid Lunds universitet.

Våra medlemmar

Utöver listade medlemmar är ett flertal privatpersoner medlemmar.

SKÅNES VINDKRAFTSAKADEMI
skanesvindkraftsakademi.se
Org. Nr: 802447-8946

KONTAKTA VERKSAMHETSLEDAREN
Alice Petersson
kansli@skanesvindkraftsakademi.se
0721-61 00 40

